

DÜNYANIN ŞEKLİ, HAREKETLERİ VE HARİTA BİLGİSİ GENEL TEKRAR TESTİ

1. Aşağıdaki tabloda dört farklı merkezin boylam dereceleri verilmiştir.

Merkezler	Boylam Derecesi
X	10° Doğu
Y	110° Batı
Z	70° Doğu
T	80° Batı

Buna göre, hangi iki merkez arasındaki yerel saat farkı en fazladır?

- A) Y-T   B) T-X   C) Y-X   D) X-Z   E) Y-Z

2. Yarımküreleri farklı, enlem dereceleri aynı olan iki merkezde;

- I. Çizgisel hız
II. Yerçekimi
III. Gece-gündüz süre farkı
IV. Ekvator'a olan uzaklık
V. Kutup Yıldızı'nın görünüm açısı

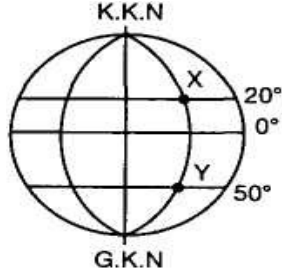
gibi özelliklerden hangisinin ortak olduğu söylenemez?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. Ekvator'dan kutuplara gidildikçe Güneş ışınlarının düşme açısı küçülür. Buna enlem etkisi denir. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi enlem etkisi ile açıklanamaz?

- A) Ekvatordan kutuplara gidildikçe bitki örtüsünün kuşaklar oluşturması
B) Ekvator'da kalıcı karlara rastlanması
D) Kızıldeniz'in Baltık Denizi'nden tuzlu olması
C) Tarım üst sınırının kutuplara gidildikçe alçalması
E) Kutup yönünden gelen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi

4. Aşağıda coğrafi koordinatları verilen X ve Y noktalarının ortak olan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başlangıç meridyenine olan uzaklıkları
B) Çizgisel hızları
C) Gece-gündüz süre farkları
D) Sıcaklık ortalamaları
E) Yerel saatleri

5. Kuzey Yarımküre'de aynı enlemde yer alan iki noktanın aşağıda verilen özelliklerinden hangisinin kesinlikle aynı olduğu söylenir?

- A) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi
B) Güneş'in aynı anda, ufuk düzlemi üzerindeki yükseltisi
C) Akarsuların taşıdığı su miktarı
D) Başlangıç meridyenine uzaklıkları
E) Kuzey kutup noktasına olan kuş uçuşu uzaklıkları

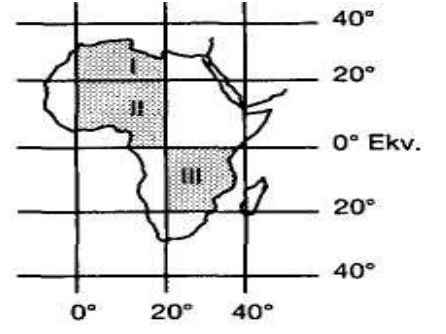
6. 20° Doğu meridyeninde yerel saat 16:20 iken, saati 18:00 olan yer hangi meridyen üzerindedir?

- A) 40° Doğu   B) 45° Doğu   C) 60° Doğu
D) 70° Doğu   E) 90° Doğu

7. Aşağıda Afrika kıtasının coğrafi koordinatları gösterilmiştir.

Taralı bölgelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) II ve III nolu bölgelerin izdüşüm alanları eşittir.
B) I nolu bölgeden Yengeç Dönencesi geçer.
C) II nolu bölgenin tamamı yıl içinde Güneş ışınlarını iki defa dik açıyla alır.
D) II ve III nolu bölgeler tropikal kuşakta yer alır.
E) I ve II nolu bölgelerin çizgisel hızları eşittir.

8. X kenti 10° Batı boylamında yer almaktadır. Y kentinin yerel saati X kentine göre 120 dakika ileridir.

Yalnızca bu bilgilere dayanarak Y kenti ile ilgili olarak;

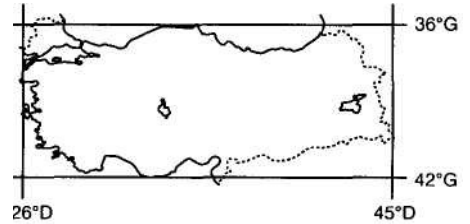
- I. Boylam derecesi
II. X kentine olan kuş uçuşu uzaklığı
III. Başlangıç meridyenine göre zaman farkı
IV. Tarih değiştirme çizgisi ile boylam farkı
V. X kenti ile arasındaki boylam farkı

Bilgilerinden hangisine ulaşamaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Bulunduğu yerden Ekvator'a doğru hareket eden bir kişi aşağıdakilerden hangisinin arttığını söyleyemez?

- A) Çizgisel hız
B) Paralel dairelerinin çapları
C) Güneş ışınlarının yere düşme açısı
D) Gurup ve Tan süreleri
E) Sıcaklık ortalamaları

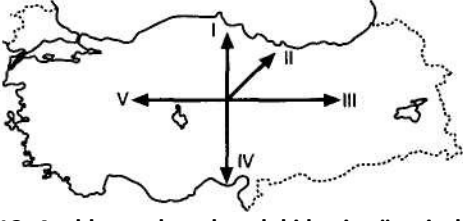
10. Türkiye özel konumu aynı kalmak şartıyla Güney Yarımküre'de yer alıyorsa aşağıdaki yorumlardan hangisini yapmak mümkün olmazdı?

- A) En uzun gündüzü 21 Aralık'ta yaşardı.
B) Akdeniz'in su sıcaklığı Karadeniz'den az olurdu.
C) Kuzeyi ile güneyi arasındaki uzaklık 666 km olurdu.
D) Doğusu ile batısı arasındaki yerel saat farkı artardı.
E) Karadeniz'de turizm sezonu Akdeniz'den uzun olurdu.

11. Aynı boylam üzerinden aynı yükseklikte ve aynı hızla hareket eden beş uçak, dünya etrafında bir tur tamamlamıştır. Bu uçaklardan hangisi turunu en geç sürede tamamlar?

- A) 5° Kuzey   B) 45° Kuzey   C) 65° Kuzey
D) 25° Güney   E) 60° Güney

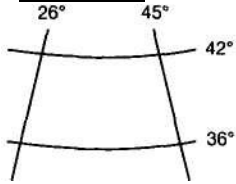
DÜNYANIN ŞEKLİ, HAREKETLERİ VE HARİTA BİLGİSİ GENEL TEKRAR TESTİ

12. Aralık ayında yukarıdaki harita üzerinde hangi yöne gidilirse gündüz süresinde uzama olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Şekilde Türkiye'nin coğrafi koordinatları verilmiştir. Coğrafi koordinatlara bakılarak Türkiye ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye'nin orta kuşakta yer aldığına
B) Türkiye'nin kuzeyi ile güneyi arasında 6° lik enlem farkı olduğuna
C) Yer şekillerinin çok engebeli olduğuna
D) Güneyinde sıcaklık ortalamasının yüksek olduğuna
E) 2. ve 3. saat diliminde topraklarının olduğuna

14. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın şeklinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Dönencelerin sınırları
B) Dünya'nın yarısının aydınlık, yarısının karanlık olması
C) Harita çiziminde hatalar meydana gelmesi
D) Yer çekiminin kutuplarda fazla, Ekvatorda az olması
E) Güneş ışınlarının düşme açısının Ekvatordan kutuplara doğru değişim göstermesi

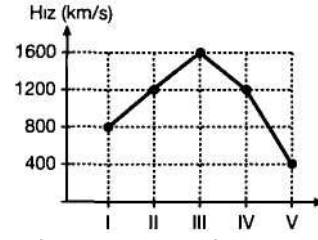
15. I. Kayaların fiziksel çözülmesi
II. Batıda yerel saatin geri olması
III. Meltem rüzgârları
IV. Günlük sıcaklık farkları
V. Doğu'da Güneş'in erken doğması

Dünya eksenini etrafında hareketini batıdan doğuya doğru yaptığına göre yukarıda verilen yargıların hangileri dönüş yönüne bağlı olarak oluşur?

- A) I ve II B) II-III C) III-IV
D) Yalnız III E) II-V

16. Güneş ışınlarının Ekvatora dik geldiği 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerine gece-gündüz eşitliği anlamına gelen ekinoks adı verilir. Mart ekinoksu ayın 21. günü gerçekleşirken Eylül ekinoksu ayın 23. günü gerçekleşir. Bu durumun temel sebebi nedir?

- A) Kara ve denizlerin farklı dağılımı
B) Yer eksenini ile yörünge düzlemi arasında 23° 27' lik açının olması
C) Dünya yörüngesinin elips olması
D) Dünya'nın kutuplardan basık, Ekvatordan şişkin olması
E) Dünya'nın kendi etrafındaki dönüş hızının değişmesi

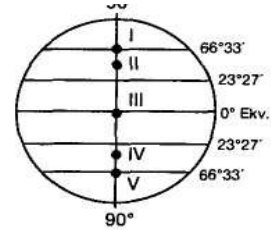
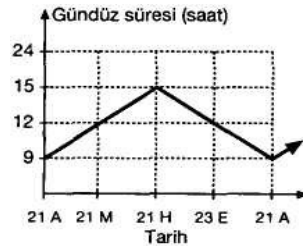
17. Yukarıdaki grafikte Dünya etrafındaki turlarını aynı anda başlayıp, aynı anda tamamlayan beş uçağın hız grafiği verilmiştir. (Uçakların yerden yükseklikleri aynıdır.)

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) V. uçağın Ekvatora uzaklığı en fazladır.
B) II. ve IV. uçakların Ekvator'a uzaklıkları aynıdır.
C) III. uçak Ekvatora en yakındır.
D) I. uçağın kat ettiği yol V. uçaktan daha kısadır.
E) II. uçak Ekvatora I. uçaktan daha yakındır.

18. Yıl içerisinde değişen birçok özellik eksen eğikliği ile açıklanabilir. Aşağıdakilerden hangisinin yıl içerisindeki değişimi eksen eğikliği ile açıklanamaz?

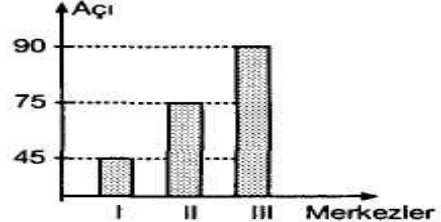
- A) Gece-gündüz süreleri
B) Güneş ışınlarının düşme açısı
C) Dünya'nın güneşe uzaklığı
D) Aydınlanma çemberinin yeri
E) Musonların esiş yönü

19. Gündüz süresi değişim grafiği sembolik küre üzerinde işaretli noktalardan hangisine aittir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

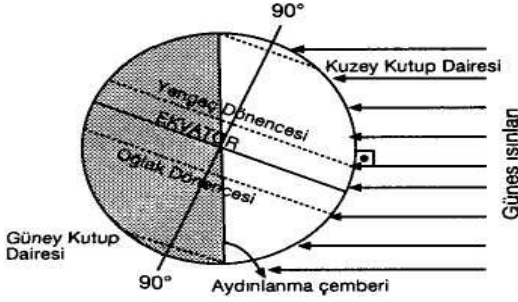
20. 21 Mart tarihinde aynı yarımkürede ve aynı boylamda yer alan üç merkeze yerel saatle 12:00 de güneş ışınlarının düşme açısı, aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Merkezler için aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşamaz?

- A) I. merkez dönenceler dışındadır.
B) II. merkezde gölge yıl içinde iki defa sıfır olur.
C) III. merkezde gündüzler sürekli 12 saattir.
D) I. merkezde yıl içinde gölge yönleri değişir.
E) II. merkez, I. ve III. merkezler arasında yer alır.

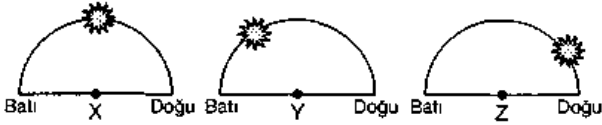
DÜNYANIN ŞEKLİ, HAREKETLERİ VE HARİTA BİLGİSİ GENEL TEKRAR TESTİ

21. Dünya'nın şekildedeki konumda olduğu tarih için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

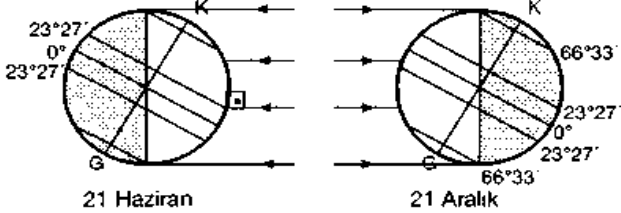
- A) Dönencelerde öğle vakti gölge oluşmaz.
- B) Türkiye en kısa geceyi yaşar.
- C) Aydınlanma Çemberi kutup dairelerinden geçer.
- D) Ekvator'da gece-gündüz eşitliği yaşanır.
- E) Bu tarihten sonra Kuzey Yarım Küre'de geceler uzamaya başlar.

22. Aşağıda üç ayrı merkezde 23 Eylül tarihinde, aynı and güneşin ufuk düzlemindeki konumları verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu merkezlerin en doğuda olanından en batıya doğru sıralanışı verilmiştir?

- A) X, Y, Z
- B) Y, X, Z
- C) Y, Z, X
- D) Z, Y, X
- E) Z, X, Y

23. Yukarıda iki ayrı tarihte Dünya'nın Güneş'e karşı konumu gösterilmiştir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi her iki konumda da görülen bir durumdur?

- A) Güneş ışınları Ekvator'a dik gelir.
- B) Ekvatora doğru gidildikçe gündüz süreleri kısalır.
- C) 23°27' paralellerinde gece-gündüz eşitliği yaşanır.
- D) Aydınlanma çemberi Kutup Dairelerinden geçer.
- E) Bir meridyen üzerindeki tüm noktalarda Güneş aynı anda doğar.

24. Aşağıda birlikte verilen olaylardan hangi ikisinin birbirleriyle ilişkisi yoktur?

- A) Okyanus akıntılarındaki halkalanmalar-Dünya'nın günlük hareketi.
- B) Mevsim sürelerinin eşit olmaması-Eksen eğikliği
- C) Gaziantep'te Güneş'in Ankara'dan önce doğması - Dünya'nın batıdan doğuya doğru dönmesi
- D) Dünya'nın Güneş'e yaklaşıp uzaklaşması-Yörüngenin elips olması
- E) Tan ve grup sürelerinin uzaması-Çizgisel hızın azalması

25. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın şeklinin ortaya çıkardığı sonuçlardan biri değildir?

- A) Denizlerdeki tuzluluğun kutuplara gidildikçe azalması.
- B) Paralel dairelerin Ekvator'dan kutuplara gidildikçe küçülmesi.
- C) Bir günün 24 saat olması.
- D) Kutuplarda yerçekiminin daha fazla olması.
- E) Güneş ışınlarının düşme açısının Ekvator'dan kutuplara gidildikçe daralması

26. Haritada 6 cm² yer kaplayan bir göl ikinci haritada 24 cm² gösteriliyorsa, ikinci haritayla ilgili olarak;

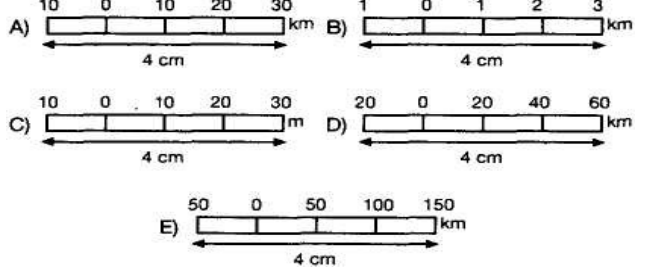
- I. Ölçeği daha büyüktür.
- II. Ayrıntı daha fazladır.
- III. Kullanılan kağıt daha küçüktür.

Yargılarından hangileri doğrudur?

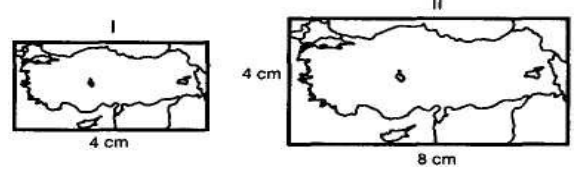
- A) I-II
- B) II-III
- C) I, II ve III
- D) Yalnız III
- E) I-III

27. Haritanın ayrıntıyı gösterme gücü ölçeğine bağlıdır.

Aşağıdaki çizik ölçeklerden hangisi ile çizilen Türkiye fiziki haritasında ayrıntı daha fazladır?

28. Aşağıda Türkiye'nin iki farklı boyuttaki kağıtlara çizilmiş haritaları gösterilmiştir.

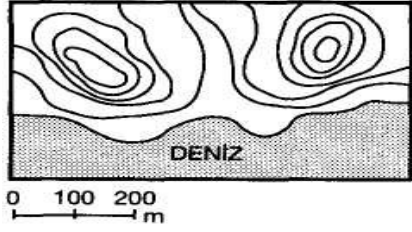
Haritaların çizildiği kâğıtların boyutları dikkate alınır, aşağıdaki ölçeklerden hangisinin bu haritalara ait olduğu söylenebilir?

	I. Harita	II. Harita
A)	1/200.000	1/400.000
B)	1/8.000.000	1/4.000.000
C)	1/400.000	1/800.000
D)	1/1.600.000	1/4.800.000
E)	1/1.000.000	1/2.000.000

29. Mersin'i gösteren iki ayrı fiziki haritadan I. si 1/10.000, II. si 1/50.000 ölçeklidir. Bu iki haritayla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

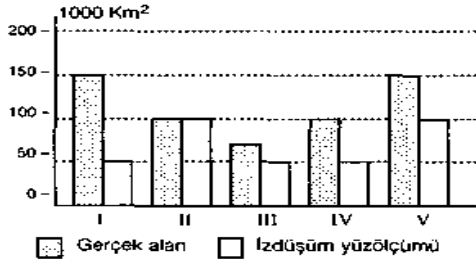
- A) I. haritanın ayrıntısı daha fazladır.
- B) II. harita duvarda daha az yer kaplar.
- C) Aynı ili gösterdiğinden iki haritanın da ayrıntısı aynıdır.
- D) Coğrafi koordinatlar iki haritada da değişmez.
- E) İzohipsler arasındaki yükselti farkı I. de az, II. de daha fazladır.

DÜNYANIN ŞEKLİ, HAREKETLERİ VE HARİTA BİLGİSİ GENEL TEKRAR TESTİ

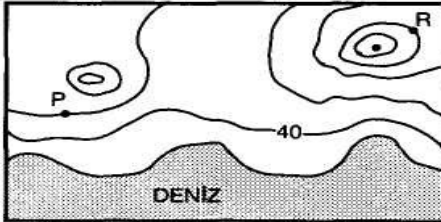
30. Haritada gösterilen yerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tepeler arasındaki yükselti farkına
- B) İki tepe arasındaki kuş uçuşu uzaklığına
- C) Hangi yarımkürede olduğuna
- D) İzohipsler arasındaki yükselti farkına
- E) Haritada kullanılacak renklere

31. Yukarıdaki grafikte beş bölgenin gerçek alanları ile izdüşüm alanları verilmiştir. Gerçek alan ile izdüşümü alanı arasındaki fark bölgelerin yer şekilleri özelliklerine bağlı olduğu bilindiğine göre, bu bölgelerden hangisinin yer şekillerinin daha engebeli olduğu söylenebilir?
A) I B) II C) III D) IV E) V

32. Aşağıda bir yöreye ait izohips haritası verilmiştir.

Haritada işaretli P ve R noktaları arasındaki yükselti farkı kaç metredir?

- A) 40 B) 80 C) 120 D) 160 E) 200

33. Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasındaki uzaklıkların,

- I. 25 cm II. 38 cm
- III. 49 cm IV. 65 cm V. 100 cm ile

Gösterildiği beş farklı ölçekle haritaları çizilmiştir. Buna göre hangisinde ayrıntının daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

34. Yerden yüksekliğe çıkıldıkça görüş alanı genişler ve daha geniş alanların kuşbakışı görünüşü bir düzlem üzerine aktarılabilir. Aşağıdaki yerlerden hangisinin haritası çizilirken yerden daha yüksekliğe çıkılması gerekir?

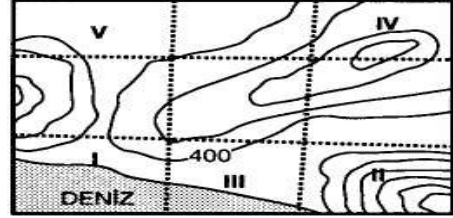
- A) Rusya Federasyonu'nda B) Kıbrıs'ta
- C) İskandinavya'da D) Türkiye'de
- E) İngiltere'de

35. Bir çizimin harita sayılabilmesi için;

- I. Ölçeğinin olması
- II. Geniş alanları göstermesi
- III. Kuşbakışı çizilmesi
- IV. Ayrıntılı olması

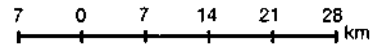
Gibi özelliklerinden hangileri gerekli değildir?

- A) I-II B) II-IV C) III-IV
- D) II-III E) Yalnız II

36. Yukarıdaki izohips haritası renklendirme yöntemiyle yapılsaydı, hangi bölümde bütün renkler kullanılırdı?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

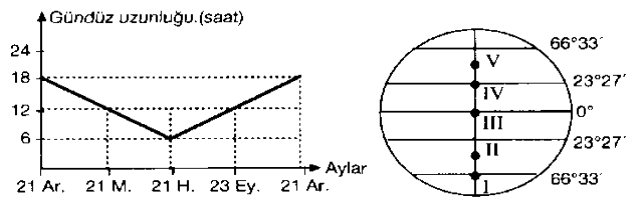

37. Yukarıda verilen çizgi ölçeğinin kesir ölçeği aşağıdakilerden hangisidir? (Çentikler arası 1 cm)

- A) 1/7.000 B) 1/70.000 C) 1/700.000
- D) 1/7.000.000 E) 1/70.000.000

38. 21 Aralık tarihinde Y noktasında Güneş bir gün süreyle hiç batmazken Z noktasında gündüz uzunluğu 17 saattir. Buna göre, bu iki nokta ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Z noktası, Y noktasına göre daha kuzeydedir.
- B) Y ve Z noktaları farklı yarımkürelerdedir.
- C) Y noktası ekvatora daha yakındır.
- D) 21 Haziran'da gündüz süresi 12 saatten fazladır
- E) Y noktasının çizgisel hızı Z noktasına göre daha fazladır.

39. Yukarıda verilen gündüz uzunluğu değişim grafiği Dünya üzerinde işaretli noktalardan hangisine aittir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

40. Bir haritanın ölçek değeri değiştiğinde aşağıdakilerden hangisinde değişme görülür?

- A) Coğrafi koordinatlar B) Haritanın ayrıntısı
- C) Yükselti değerleri D) Yönler
- E) Haritanın başlığı

CEVAPLAR: 1.E 2.E 3.B 4.E 5.E 6.B 7.E 8.B 9.D 10.D
11.A 12.D 13.C 14.A 15.E 16.C 17.D 18.C 19.B 20.D
21.A 22.B 23.D 24.B 25.C 26.A 27.B 28.B 29.C 30.B
31.A 32.B 33.E 34.A 35.B 36.B 37.C 38.A 39.B 40.B